

TÜRKİYE' DE "BİREYSEL SES EĞİTİMİ DERSİ" ÜZERİNE YAPILAN LİSANSÜSTÜ TEZLERİNİN İNCELENMESİ

Examination of Undergraduate Thesis On "Individual Voice Training Course" In Turkey

Gülay LAÇIN

Gazi Üniversitesi, Eğitim Enstitüsü, Müzik Anabilim Dalı Doktora Öğrencisi, Ankara/TÜRKİYE

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-0515-0257>

ÖZET

Bu araştırma YÖK Ulusal Tez Merkezine kayıtlı 'Bireysel Ses Eğitimi Dersi' anahtar kelimesi ile yapılan arama sonucunda elde edilen lisansüstü tez çalışmalarının incelenmesidir. Bu çalışma 'Bireysel Ses Eğitimi Dersi' alanında çalışma yürütecek araştırmacılara yol göstermesi bakımından önem taşımaktadır. Bireysel Ses Eğitimi alanında YÖK Ulusal Tez merkezi veri tabanına kayıtlı 2004-2019 yılları arasında yazılmış 31 lisansüstü tez tespit edilmiş olup 1 tez çalışmasına erişim engeli olduğundan çalışmada incelenen tez sayısı 30 olarak belirlenmiştir. Elde edilen veriler doküman incelemesi yöntemiyle çeşitli değişkenler açısından incelenmiş ve yorumlanmıştır.

Yapılan analiz sonucunda Bireysel Ses Eğitimi Dersi alanında 25 yüksek lisans, 5 doktora tezinin yapıldığı, 14 farklı üniversitede 3 farklı enstitü bünyesinde tezlerin tamamlandığı tespit edilmiş olup 2004 yılından günümüze yapılan tez çalışmalarına bakıldığında 2019 yılında bu alanda daha çok çalışmanın yapıldığı görülmüştür. Tezler, tür, araştırmacının cinsiyeti, üniversite-enstitü dağılımı, yıl, konu, problem cümlesi, anahtar kelimeleri ve danışmanların unvanlarına göre başlıklar altında incelenmiş, elde edilen bulgular frekans ve yüzde tabloları halinde oluşturulup yorumlanmıştır. Çalışmanın, ses eğitimi dersi alanında yapılacak araştırmalara kaynak olacağı; alanda yapılacak bilimsel çalışmalara katkı sağlayacağı düşünülmektedir

Anahtar Kelimeler: Bireysel Ses Eğitimi Dersi, Müzik, Lisansüstü Tezler

ABSTRACT

This research is the examination of graduate theses obtained from the search with the keyword 'Individual Voice Training course' registered to the National Thesis Center of Higher Education Institution. This study is important for guiding the researchers who will be studying in the field of "individualized voice training course". In the field of Individual Voice Education, 31 postgraduate theses written between 2004 and 2019 in the database of Higher Education Institution National Thesis Center have been identified. Since there is a barrier to access to a thesis study, the number of theses examined in the study was determined as 30. The data obtained were examined and interpreted in terms of various variables with the document review method.

As a result of the analysis, it was determined that 25 master's and 5 doctoral theses were prepared in the field of Individual Voice Education Course. It has been determined that theses have been completed in 3 different institutes in 14 different universities, and more studies have been conducted in this field in 2019 when we look at the thesis studies from 2004 to the present. Theses were examined under headings such as type, gender of the researcher, University-Institute Distribution, year, subject, problem statement, keyword and distribution according to the titles of the advisors, and the findings were formed and interpreted as frequency and percentage tables. It is thought that the study will be a source for researches in the field of Voice Training Course and will contribute to scientific studies in the field.

KeyWords: Individual Voice Training Course, Music, Graduate Theses

1. GİRİŞ

İnsan sesini, müzik yapmaya yarayan en soylu araç olarak değerlendiren Uçan (1991), dilin yardımıyla insan sesinin mükemmel bir anlatım gücü kazandığını, dinleyeni etkileyip büyülediğinden bahsetmektedir. Sabar (2008) ise insan sesini; dünyanın ilk ve en güzel çalgısı olarak değerlendirmektedir.

Her alanda olduğu gibi sesi kullanma alanında da başarıyı elde etmek için o konu hakkında düzenli, programlı eğitim almak gerekmektedir. Eğitim; Demirel ve Kaya' ya göre (2003), bireyin doğumundan ölümüne kadar geçen süreci kapsamakta ve bu süreçte gerçekleşen öğrenmeler olarak nitelendirilirken, Erdem (2005) eğitimi, kişinin kendini rahatça ifade edeceği, sahip olduğu yetenekleri açığa çıkarmasına olanak veren etkinlik olarak ifade etmektedir.

Eğitimin içinde yer alan ve bireyi müzikal olarak eğiten önemli alanlardan biri de müzik eğitimidir. Eğitimin önemli bir ögesi olan müzik eğitimi Uluçay (2012,s.41); "müziğin temel amacı insanın içinde

var olan güzelliği keşfetmesini sağlamaktır. Birey yaşadığı duyguları, müzik aracılığı ile anlamlandırabilir ve dünya ile paylaşabilir. Bu bağlamda müzik her insanın yaşamında var olması gerektiği düşünülen önemli bir unsurdur. En kolay müziksel davranış olan müzik dinleme kültürü oluşması dâhil her türlü müzikal yaşantı için müzik eğitiminin gerekli olduğu düşünülmektedir” şeklinde ifade ederken Uçan; “Müzik eğitimi, temelde, bir müziksel davranış kazandırma, bir müziksel davranış değiştirme ya da müziksel değişikliği oluşturma, geliştirme sürecidir. Bu süreçte daha çok, eğitim gören bireyin (çocuğun, gencin, öğrencinin) kendi müziksel yaşantısı temel alınır. Bu temelden yola çıkılarak belirli amaçlar doğrultusunda planlı, düzenli ve yöntemli bir yol izlenir ve bu yolla belirli hedeflere erişilir. Müzik eğitimi yoluyla, birey ile çevresi özellikle müziksel çevresi arasındaki iletişim ve etkileşimin daha sağlıklı, daha düzenli, daha etkili ve daha verimli olması beklenir” (Uçan, 2005, s. 14). şeklinde tanımlamaktadır.

Müzik eğitiminin en önemli öğelerinden biri olan ses eğitimi, bireyin doğuştan beri sahip olduğu ses materyalinin doğru ve düzenli bir şekilde işlenmesine olanak vermektedir.

Biol (2003) ses eğitimi, “Bireylerin konuşma ve şarkı söyleme ile ilgili davranışlarında gırtlığın doğallığını ve sağlığını koruyarak, aynı zamanda seslendirilecek olan eserin dil ve müzik özelliklerini göz önünde bulundurarak, olumlu değişiklikleri oluşturma süreci” olarak tanımlamaktadır (Biol, 2003, s. 114).

Töreyn ise; “Bireylerde konuşma veya şarkı söylemede seslerini doğru, etkili ve kullanabilmeleri için gereken davranışların kazandırıldığı ve içinde konuşma, şarkı söyleme ve şan gibi farklı, alt ses eğitimi basamaklarını barındıran, disiplinlerarası bir özel alan eğitimi” olarak ifade etmektedir (Töreyn, 1998, s. 10).

Laçın (2019); “Ses eğitimi, sesi etkili kullanmanın yanı sıra kişide bulunan konuşma bozukluklarının giderilmesinde, sesini etkili bir biçimde kullanmada, kendini düzgün ifade etme konusunda da yardımcı olduğunu” belirtmektedir (Laçın, 2019.s. 18).

Tanımlardan yola çıkılarak, ses eğitimi; sesi doğru ve etkili kullanılması için alınan eğitim olarak ifade edebilmekteyiz. Eğitim kurumlarında bireyin sesinde istendik değişimi sağlamak için, yıllar içerisinde ‘Şan-Şan eğitimi, Ses Eğitim, Bireysel Söyleme, Koro-Toplu Söyleme ve Konuşma Eğitimi’ gibi isimler kullanılmış olsa da günümüzde ‘Bireysel Ses Eğitimi Dersi’ olarak nitelendirilen ders sayesinde Güzel Sanatlar Liselerinde, Konservatuvarlarda ve Üniversitelerin müzik eğitimi veren bölümlerinde, sesteki olumlu değişimi gerçekleştirmemize olanak sunulmaktadır. Bu okullarda temel ders olarak verilen Bireysel Ses Eğitim dersinin amacına uygun, doğru bir şekilde uygulanmasıyla birlikte, mezun olan öğrencilerin meslek hayatlarında seslerini doğru kullanmaları amaçlanmaktadır. Bireysel ses eğitimi dersi teorik ve uygulamalı olarak yapılan bir ders olup, birebir veya en fazla 2 kişilik bir grupta yapılmaktadır. Meb, Bireysel Ses Eğitim dersinin temel ilkelerini;

1. “Konuşurken ve şarkı söylerken sesini doğru ve etkili kullanmaya ilişkin temel davranışları kazandırma,
2. Ses sistemini oluşturan organ ve bölgeleri uyumlu kullanma,
3. Sağlıklı ses üreterek doğru, güzel ve etkili konuşma ve şarkı söyleme,
4. Ses bozukluğuna sebep olan etkenleri tanıyarak ses sağlığını koruma becerisi geliştirme,
5. Düzeylerine uygun eserleri müzikal duyarlılıkla seslendirme,
6. Türk ve dünya müziği eserlerinden bir dağarcık oluşturma,
7. Bireysel ve grup çalışmalarında sorumluluk bilinci geliştirme” (MEB, 2016, s. 5). Şeklinde belirtmektedir.

Çalışmada; 2004-2019 yılları arasında YÖK Ulusal Tez Merkezine kayıtlı “Bireysel Ses Eğitim Dersi” konulu tezlerin; tür, araştırmacının cinsiyetine, üniversite-enstitü dağılımı, yıl, konu, problem cümlesi, anahtar kelime ve danışmanların unvanlarına göre dağılımlarını incelemek üzere yapılmıştır. Bu süreçte;

- ✓ 2004-2019 yılları arasında “Bireysel ses eğitimi” alanında yazılmış tezlerin kaç tanesi Yüksek Lisans ve Doktora türünde yazılmıştır?
- ✓ Tezleri yazan araştırmacıların cinsiyet dağılımı nasıldır?
- ✓ Bu tezlerin tamamlandığı üniversite ve enstitü dağılımı nasıldır?
- ✓ Bu tezlerin yıllara göre dağılımı nasıldır?
- ✓ Bu tezlerin konu ve problem cümlelerine göre dağılımı nasıldır?

- ✓ Bu tezlerde kullanılan anahtar kelimelerin dağılımı nasıldır?
- ✓ Bu tezlerde danışmanlık yapan hocaların unvan dağılımı nasıldır? Alt problemlerine yanıt aramaya çalışılmıştır.

2. YÖNTEM

Bu araştırma, ‘Bireysel Ses Eğitimi Dersi’ alanında yapılmış olan lisansüstü tezleri tespit etmeyi amaçlamıştır. Veriler YÖK Ulusal Tez Merkezi’nden elde edilmiştir. Bu çalışmada betimsel araştırma yöntemlerinden doküman incelenmesi ve kategorik çözümleme tekniği kullanılmıştır. Doküman incelenmesi konu ile alakalı resmi ya da özel kayıtların toplanması, belli kriterler doğrultusunda sistematik olarak incelenmesi ve değerlendirilmesiyle oluşturulan veri toplama aracı olarak ifade edilmektedir (Ekiz, 2017). Bu doğrultuda Tezler, tür, araştırmacının cinsiyetine, üniversite-enstitü dağılımı, yıl, konu, problem cümlesi, anahtar kelime ve danışmanların unvanlarına göre analiz edilmiş, listeler oluşturulup tablolaştırılmıştır. Elde edilen sayısal değerlerin yüzde ve frekansları alınmış ve yorumlanmıştır. Yapılan analiz sonucunda *Bireysel Ses Eğitimi Dersi* alanında 25 yüksek lisans, 5 doktora tezinin yapıldığı, 14 farklı üniversitede 3 farklı enstitü bünyesinde tezlerin tamamlandığı tespit edilmiştir.

3. BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde, YÖK Ulusal Tez Merkezine kayıtlı 2004-2019 yılları arasında ‘Bireysel Ses Eğitimi Dersi’ alanında yapılmış 30 lisansüstü tez ile ilgili bulgular toplanmış, tablolar halinde sunularak yorumlanmıştır. Çalışmalar, tür, araştırmacının cinsiyeti, üniversite-enstitü dağılımı, yıl, konu, problem cümlesi, anahtar kelimeleri ve danışmanların unvanlarına göre kategorize edilerek tablolaştırılmış ve yorumlanmıştır.

3.1. “Bireysel Ses Eğitimi Dersi” Alanında Yapılmış Lisansüstü Tezlerin Türlerine Göre Dağılımı

Çalışmada ‘Bireysel Ses Eğitimi Dersi’ alanında yazılmış lisansüstü tezlerin türleri ne göre dağılımları analiz edilmiştir.

Tablo 1. “Bireysel Ses Eğitimi Dersi” Alanında Yapılmış Lisansüstü Tezlerin Türlerine Göre Dağılımı

Tezin Türü	f	%
Yüksek Lisans	25	83.33
Doktora	5	16.67
Sanatta Yeterlik	0	0
Toplam	30	100.00

Tablo 1’ e göre, araştırma kapsamında incelenen 30 tezin 25’ i (% 83.33) yüksek lisans ve 5’ inin (%16.67) doktora derecesinde olduğu görülmektedir. Alanla ilgili sanatta yeterlik derecesinde tez bulunamamıştır. Araştırmada, yüksek lisans tezlerinin doktora tezlerinden daha fazla olduğu belirlenmiştir.

3.2. Araştırmacıların Cinsiyet Dağılımı

Tablo 2. Araştırmacıların Cinsiyet Dağılımı

Cinsiyet	Yüksek Lisans		Doktora	
	f	%	f	%
Kadın	17	68.0	5	100
Erkek	8	32.0	0	0
Toplam	25	100	5	100

Tablo 2’ de ‘Bireysel Ses Eğitimi Dersi’ alanındaki çalışmaları yapan araştırmacıların cinsiyet dağılımı incelendiğinde; yüksek lisans tez çalışmalarında % 68.0 oranında kadın araştırmacıların, % 32.0 oranında ise erkek araştırmacıların olduğu görülmektedir. Doktora tezlerinde ise yapılan araştırmalarının %100 oranında kadın araştırmacılarının yaptığı, bu alanda erkek araştırmacılarının doktora tezi yapmadıkları görülmektedir. Sonuç olarak ‘Bireysel Ses Eğitimi Dersi’ alanında kadın araştırmacılarının erkek araştırmacılara oranla daha fazla olduğunu söylemek mümkündür.

3.3. “Bireysel Ses Eğitimi Ders” Alanında Yapılmış Lisansüstü Tezlerinin Üniversitelere Göre Dağılımı

Araştırmanın yapıldığı üniversite dağılımı Tablo 3’ te gösterilmektedir. Bu kapsamda Adıyaman, Afyon, Atatürk, Dokuz Eylül, Gazi, Haliç, Necmettin Erbakan, Niğde, Pamukkale, Selçuk, Trabzon, On Dokuz

Mayıs, Uludağ ve İnönü üniversitelerinin bu çalışmaların gerçekleştirildiği üniversiteler olarak yer almaktadırlar.

Tablo 3. “Bireysel Ses Eğitimi Ders” Alanında Yapılmış Lisansüstü Tezlerinin Üniversitelere Göre Dağılımı

Üniversite	Yüksek Lisans		Doktora	
	f	%	f	%
Adıyaman Üniversitesi	3	12.0	0	0
Afyon Üniversitesi	2	8.0	0	0
Atatürk Üniversitesi	5	20.0	0	0
Dokuz Eylül Üniversitesi	1	4.0	1	20.0
Gazi Üniversitesi	1	4.0	1	20.0
Haliç Üniversitesi	1	4.0	0	0
Necmettin Erbakan Üniversitesi	2	8.0	3	60.0
Niğde Üniversitesi	2	8.0	0	0
Pamukkale Üniversitesi	1	4.0	0	0
Selçuk Üniversitesi	1	4.0	0	0
Trabzon Üniversitesi	1	4.0	0	0
Ondokuz Mayıs Üniversitesi	2	8.0	0	0
Uludağ Üniversitesi	2	8.0	0	0
İnönü Üniversitesi	1	4.0	0	0
TOPLAM	25	100	5	100

Tablo 3’ göre ‘Bireysel Ses Eğitimi Dersi’ alanında yapılmış tezler incelendiğinde, lisansüstü tezlerin 14 farklı üniversitede yapıldığı görülmektedir. Yüksek lisans tezlerinde en fazla çalışmayı, Atatürk Üniversitesinin (5 yüksek lisans tez) sonrasında Adıyaman Üniversitesinin (3 Yüksek lisans Tezi) izlediği görülmektedir. Doktora tezlerinde ise Necmettin Erbakan Üniversitesinin (3 Doktora tezi) diğer üniversitelere oranla daha fazla çalışma yaptığı görülmektedir.

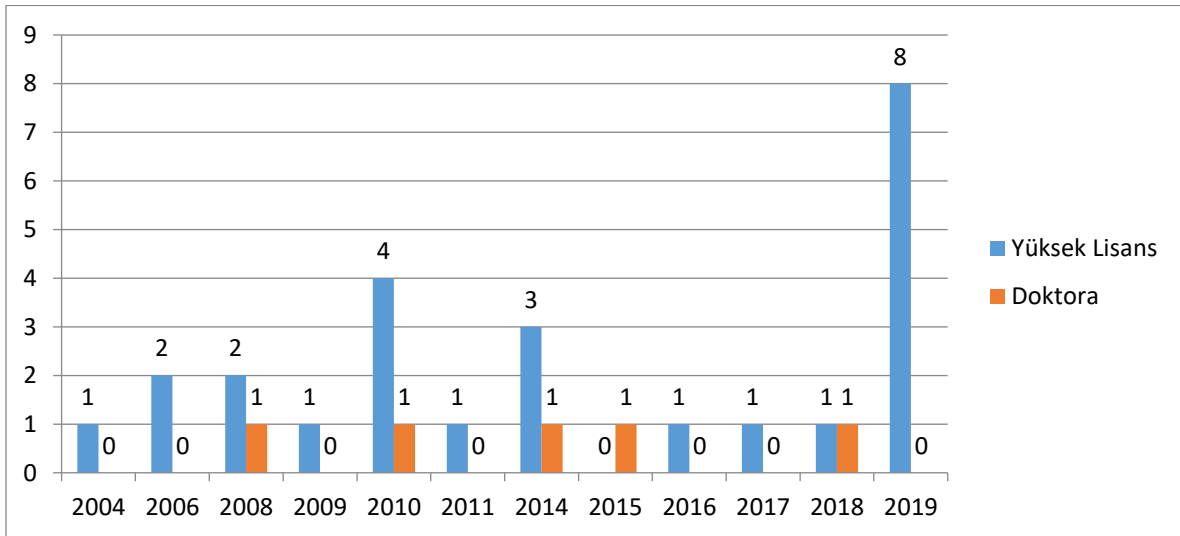
3.4. “Bireysel Ses Eğitimi Dersi” Alanında Yapılmış Lisansüstü Tezlerinin Enstitülere Göre Dağılımı

Tablo 4. “Bireysel Ses Eğitimi Dersi” Alanında Yapılmış Lisansüstü Tezlerinin Enstitülere Göre Dağılımı

Enstitünün Adı	Yüksek Lisans		Doktora		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Sosyal Bilimler Enstitüsü	12	48.0	0	0	12	40.0
Eğitim Bilimleri Enstitüsü	12	48.0	5	100	17	56.67
Güzel Sanatlar Enstitüsü	1	4.0	0	0	1	3.33
TOPLAM	25	100	5	100	30	100

Tablo 4’ ye göre ‘Bireysel Ses Eğitimi Dersi’ alanında yapılan çalışmalara bakıldığında, 12 yüksek lisans tezinin Sosyal Bilimler Enstitüsüne, 12 tezin Eğitim Bilimleri Enstitüsüne, 1 tezin ise Güzel Sanatlar Enstitüsüne bağlı programlarda tamamlandığı, bu alanda 5 doktora tezinin sadece Eğitim Bilimler Enstitüsünde tamamlandığı tespit edilmiştir

3.5. “Bireysel Ses Eğitimi” Alanında Yapılmış Lisansüstü Tezlerinin Türlerinin Yıllarına Göre Dağılımı

Grafik 1. “Bireysel Ses Eğitimi” Alanında Yapılmış Lisansüstü Tezlerinin Türlerinin Yıllarına Göre Dağılımı

Grafik 1' e göre 'Bireysel Ses Eğitimi Dersi' alanıyla ilgili lisansüstü tezlerin yıllara göre dağılımına bakıldığında; bu alanla ilgili çalışmaların diğer yıllara oranla ani bir artış gösterdiği (2019 yılında 9 lisansüstü çalışması), bu dağılımda 2010 yılında yapılan 5 tez çalışmasının 2019 yılından sonra 2. sırayı izlediği görülmektedir. Alanla ilgili yüksek lisans çalışmasının doktora tezi çalışmasından daha fazla yapıldığı görülmektedir.

3.6. "Bireysel Ses Eğitimi" Alanında Yapılmış Lisansüstü Tezlerinin Konu Alanına Göre Dağılımı

Tablo .5 "Bireysel Ses Eğitimi" Alanında Yapılmış Lisansüstü Tezlerinin Konu Alanına Göre Dağılımı

Konular	Yüksek Lisans	Doktora
Öğretmenlik Uygulamasında Ses Eğitimi	1	0
BSE Dersinde Karşılaşılan Sorunlar, Öğrencilerin Derse Tutumları ve Motivasyon Durumları	8	1
Program Geliştirme	2	2
Antoloji Çalışması	3	0
Müzikal Beceri	1	0
Toplu Ses eğitiminde BSE	1	0
Ders Kitabı İnceleme	1	0
Öğretim Yöntemleri	1	0
Konuşma ve Dil Eğitimine Yönelik BSE	2	0
Etüdlerin ve Kullanılan tekniklerin Ses Gelişimine Etkisi	1	1
Türk Halk Müziği ve Klasik Türk Musikisi Alanında BSE	3	0
Ses Sağlığı	1	0
BSE Dersinde Eşlik	0	1
TOPLAM	25	5

Tablo 5' te alanla ilgili lisansüstü tezlerin konularına göre dağılımı gösterilmektedir. Yapılan araştırma sonucunda çalışmayla ilgili 13 konu alanı tespit edilmiştir. Buna göre BSE alanında derslerde 'karşılaşılan sorunlar, öğrencilerin derse tutumları ve öğrencilerin motivasyon durumları' başlığı altında toplanan konu başlığında daha fazla (f: 8) çalışma yapıldığı, BSE alanında doktora çalışmalarının yeteri kadar yapılmadığı tespit edilmiştir.

3.7. "Bireysel Ses Eğitimi" Alanında Yapılmış Lisansüstü Tezlerinin Problem Cümlesine Göre Dağılımı

Tablo 6. "Bireysel Ses Eğitimi" Alanında Yapılmış Lisansüstü Tezlerinin Problem Cümlesine Göre Dağılımı

Tezin Adı	Problem Cümlesi	Tezin Türü
Bursa' da Müzik Öğretmeni Adayları ve Müzik Öğretmenlerinin Öğretmenlik Uygulamasında Sesin Kullanımına İlişkin Uygulamalarının Değerlendirilmesi	Bursadaki müzik öğretmeni adayları ve müzik öğretmenlerinin, lisans eğitimlerinde aldıkları ses eğitimi, öğretmenlik uygulaması ve öğretmenlik mesleğindeki geri dönüşümüne ne şekilde yansımaktadır?	Yüksek Lisans
Afyon Kocatepe Üniversitesi Devlet Konservatuarı Klasik Türk Müziği Bölümü Ses Eğitimi Anasanat Dalı Ses Eğitimi Dersinde Uygulanan Ses Alıştırmalarının İncelenmesi	Afyon Kocatepe Üniversitesi Devlet Konservatuarları Türk Sanat Müziği Bölümü Ses Eğitimi Ana Ses Dalı Ses eğitimi dersinde uygulanan ses alıştırmalarının içeriği ve bu içeriğe ilişkin uzman görüşleri nelerdir?	Yüksek Lisans
Müzik Öğretmenliği Programı 1. Sınıf Öğrencilerinin Bireysel Ses Eğitimi Dersindeki Başarılarını Etkileyen Faktörler	Bireysel Ses Eğitimi dersinde öğrencilerin başarılarını etkileyen faktörler nelerdir ve olumsuz faktörlere yönelik ne gibi çözüm önerileri getirilebilir	Yüksek Lisans
Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Bölümlerinde Bireysel Ses Eğitimi Derslerinde Karşılaşılan Sorunların Öğretmen ve Öğrenci Görüşlerine Göre İncelenmesi	Ege ve Marmara Bölgeleri'ndeki Müzik Eğitimi Anabilim Dalları'ndaki öğrencilerinin ve Bireysel Ses Eğitimi dersi öğretmenlerinin, Bireysel Ses Eğitimi derslerinde karşılaştıkları sorunlar nelerdir? Bu sorunlar onların kişisel değişkenlerine göre önemli farklılık göstermekte midir?	Yüksek Lisans
Müzik Öğretmeni Yetiştirmede Bireysel Ses Eğitimi Dersine Yönelik Bir Program Geliştirme Çalışması	Bireysel Ses Eğitimi dersinin, ihtiyaç analizi doğrultusunda saptanan hedefleri ve hedef davranışlarının gerçekleştirilmesine yönelik, eğitim ve değerlendirme durumları nasıl düzenlenmelidir?	Doktora Tezi
Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Müzik Bölümünde Bireysel Ses Eğitimi Dersinin Öğrenci Görüşlerine Göre İncelenmesi	AGSL müzik bölümlerin bireysel ses eğitimi dersi alan öğrencilerin ders hakkındaki görüşleri nelerdir?	Yüksek Lisans

Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Öğrencilerinin Dönemsel Ses Özelliklerine Uygun Batı Müziği Koro Eğitimi Dersi Öğretiminde Kullanılabilecek Eserler Üzerine Antolojik Bir Çalışma Önerisi	Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi öğrencilerine uygun Batı Müziği Koro Eğitimi (BMKE) dersinde kullanılabilecek bir eser antolojisi önerisi nasıl olmalıdır?	Yüksek Lisans
Müzik Öğretmenliği Anabilim Dalında Öğrenim Gören Anadolu Güzel Sanatlar ve Spor Liseleri İle Diğer Lise Mezunu Öğrencilerin Bireysel Ses Eğitimi Dersindeki Müzikal Beceri Farklılıklarının Karşılaştırılması	Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalında öğrenim gören Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri (AGSL) ile “diğer lise” mezunu öğrencilerin Bireysel Ses Eğitimi I dersindeki müzikal beceri farklılıklarını nelerdir?	Yüksek Lisans
Müzik Öğretmenliği Lisans Programındaki ‘Bireysel Ses Eğitimi’ Dersine Yönelik Performans Ölçeği Geliştirme Çalışması	Müzik Öğretmenliği Lisans Programındaki ‘Bireysel Ses Eğitimi’ Dersine Yönelik Performans Ölçeği nasıl olmalıdır?	Yüksek Lisans
Bireysel Ses Eğitiminden Toplu Ses/Koro Geçiş Sürecindeki Yaklaşımlar	Müzik eğitimi veren yüksek öğretim kurumlarında, bireysel ses eğitiminden toplu ses/koro eğitimine geçiş sürecinde, ses eğitimcilerinin yaklaşımları nasıldır, nelerdir?	Yüksek Lisans
Anadolu Güzel Sanatlar ve Spor Liseleri Müzik Bölümü 12. Sınıf Öğrencilerinin Bireysel Ses Eğitimi Dersinde Karşılaştıkları Zorluklar Üzerine Bir Araştırma	Anadolu Güzel Sanatlar ve Spor Liseleri’nde 12.Sınıf Müzik Bölümü Öğrencilerinin Bireysel Ses Eğitimi derslerinde karşılaştıkları zorluklar nelerdir?	Yüksek Lisans
Güzel Sanatlar ve Spor Liselerinde Bireysel Ses Eğitimi Ders Kitabının Öğrenci ve Öğretmen Açısından İşlevselliğinin İncelenmesi	Güzel Sanatlar ve Spor Liselerinde kullanılan B.S.E Ders Kitabının, B.S.E.D.Ö.P'nin Amaç Ve İlkeleri Doğrultusunda Öğretmen ve Öğrenci Açısından işlevselliği nedir?	Yüksek Lisans
Güzel Sanatlar Lisesi Bireysel Ses Eğitimi Dersi Öğretim Programının Uygulamasında Karşılaşılan Sorunların Öğretmen Görüşleriyle İncelenmesi	Güzel sanatlar liselerinin müzik bölümlerinde öğretmen görüşlerine göre bireysel ses eğitimi dersi öğretim programının uygulamasında karşılaşılan sorunlar nelerdir?	Doktora
Güzel Sanatlar Liselerinde Bireysel Ses Eğitimi Dersinde Kullanılan Öğretim Yöntemlerinin İncelenmesi	Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde Bireysel Ses Eğitim dersinde hangi öğretim yöntem ve teknikleri kullanılmıştır?	Yüksek Lisans
Güzel Sanatlar Lisesi Müzik Bölümlerinde Bireysel Ses Eğitimi Dersinin Doğru, Güzel ve Etkili Konuşma Becerisine Etkisi	Bireysel ses eğitimi dersinin doğru güzel ve etkili konuşma becerisine etkisi var mıdır?	Yüksek Lisans
Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümlerinde Bireysel Ses Eğitimi Derslerinde Öğretilen Eserleri Antolojisi	Güzel Sanatlar Liseleri müzik bölümlerinde bireysel ses eğitimi dersinde öğretilen eserlerin antolojisi nasıldır?	Yüksek Lisans
Güzel Sanatlar Liselerinde Bireysel Ses Eğitimi Dersinde Uygulanan Vaccai ve Concone Etütlerinin Öğrencinin Ses Gelişimine Etkisi	Güzel Sanatlar Liselerinde, Bireysel Ses Eğitimi Dersinde Uygulanan, Vaccai ve Concone Etütlerinin, Öğrencinin Ses Gelişimine Etkisi var mıdır?	Doktora Tezi
Anadolu Güzel Sanatlar Liselerindeki Bireysel Ses Eğitiminde Türk Halk Müziği Ezgilerinin Kullanma Durumu	Anadolu Güzel Sanatlar Liselerindeki Bireysel Ses Eğitimi derslerinde Türk Halk Müziği Ezgilerinin Kullanılma Durumlarına ilişkin öğretmen ve öğrenci görüşleri nelerdir?	Yüksek Lisans
Bireysel Ses Eğitimi Dersinde Kullanılan Repertuvarın İncelenmesi	Bireysel Ses Eğitimi Dersinde Kullanılan Repertuvarın İncelenmesi, konulu bu araştırmanın problem cümlesi “bireysel ses eğitimi dersinde kullanılan repertuvar nedir?”	Yüksek Lisans
Güzel Sanatlar Fakültelerinde Yürütülen Bireysel Ses Eğitimi Dersine Yönelik Öğretim Programı Modeli	Güzel Sanatlar Fakülteleri Müzik ve Müzik Bilimleri, Müzikoloji Bölümlerinde yürütülen Bireysel Ses Eğitimi dersinin ihtiyaç analizi doğrultusunda saptanan hedefleri ve hedef davranışlarının gerçekleştirilmesine yönelik, içerik, eğitim-öğretim durumları ve sınav durumları nasıl düzenlenmelidir?	Doktora Tezi
Türkiye’de Güzel Sanatlar ve Spor Liseleri Şan Dersi, Şarkı Dağarcığının Mutasyon Dönemindeki Çocukları Ses Aralığına Olan Etkileri	Türkiye’de güzel sanatlar liseleri bireysel ses eğitimi dersi şarkı dağarcığının mutasyon dönemindeki çocukların ses sağlığına ne oranda etki etmektedir?	Yüksek Lisans

Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Bireysel Ses Eğitimi Öğretim Programlarının Değerlendirilmesi	Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı Bireysel Ses Eğitimi Öğretim Programları program geliştirme boyutları dikkate alınarak hazırlanmakta mıdır?	Yüksek Lisans
Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümü Öğrencilerinin Bireysel Ses Eğitim Dersine Yönelik Motivasyon Düzeylerinin İncelenmesi	Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümü öğrencilerinin Bireysel Ses Eğitimi dersine yönelik motivasyon düzeylerini olumlu ve olumsuz yönde etkileyen faktörler nelerdir?	Yüksek Lisans
“Lax Vox” Suya Üfleme Tekniğinin Bireysel Ses Eğitimi Dersinde Kullanımı	Lax Vox tekniğinin Bireysel Ses Eğitimi derslerinde kullanılabilirliği ne düzeydedir?	Yüksek Lisans
Müzik Eğitimi Anabilim Dallarındaki Bireysel Ses Eğitimi Derslerinde Yer Alan Türk Halk Müziği Eserlerine Yönelik Uzman ve Öğrenci Görüşleri	Bireysel ses eğitimi derslerinde yer alan Türk halk müziği eserlerinin bireysel ses eğitimi üzerindeki katkısına yönelik görüşler nelerdir?	Yüksek Lisans
Müzik Öğretmeni Adaylarının Bireysel Ses Eğitimine Yönelik Tutum ve Öz Yeterlik Algılarının İncelenmesi	Bireysel ses eğitimi tutum ölçeği ve bireysel ses eğitimi öz yeterlik ölçeği doğrultusunda Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dallarında öğrenim gören öğrencilerin tutum ve öz yeterlikleri, bazı değişkenler açısından anlamlı farklılıklar göstermekte midir?	Yüksek Lisans
Bireysel Ses Eğitimi Dersinin Yöresel Ağız Türü Özelliklerine Dayalı Problemler Açısından İncelenmesi	Lisans düzeyindeki öğrenciler ve müzik öğretmenlerinin görüşleri doğrultusunda bireysel ses eğitimi dersi sürecinde yaşanabilecek ağız problemleri ve bu durumu etkileyen faktörler nelerdir?	Yüksek Lisans
Müzik Öğretmeni Adaylarının Bireysel Ses Eğitimi Dersine Yönelik Motivasyon Düzeylerinin İncelenmesi	Müzik öğretmeni adaylarının Bireysel Ses Eğitimi dersine yönelik motivasyonları ne düzeydedir?	Yüksek Lisans
Müzik Öğretmeni Adaylarının Bireysel Ses Eğitimi Dersine Yönelik Motivasyonlarının İncelenmesi	Müzik öğretmeni adaylarının BSE dersine yönelik motivasyonları nasıldır?	Yüksek Lisans
Bilgisayar Destekli Piyano Eşlikleme Yönteminin Şan ve Korrepitasyon Eğitimi Alanındaki Etkililiği	Bilgisayar destekli piyano eşlikleme yönteminin şan ve korrepitasyon eğitimi alanındaki etkililiği nedir?	Doktora

Tablo 6’ da incelenen tezlerin problem cümleleri belirtilmektedir. Yapılan araştırmada bazı tezlerde problem cümlelerinin belirtilmediği görülmüş, araştırmacı tarafından tez ile ilgili araştırma sonucunda problem cümlesi oluşturulmuştur. Problem cümlelerinin tez konularını en iyi yansıtacak soru kalıplarından oluştuğu gözlemlenmiştir.

3.8. “Bireysel Ses Eğitimi” Alanında Yapılmış Lisansüstü Tezlerinin Tez Danışmanlarının Unvanlarına Göre Dağılımı

Tablo 8. “Bireysel Ses Eğitimi” Alanında Yapılmış Lisansüstü Tezlerinin Tez Danışmanlarının Unvanlarına Göre Dağılımı

Unvan	Yüksek Lisans		Doktora	
	f	%	f	%
Prof. Dr.	4	16.0	3	60.0
Doç. Dr.	10	40.0	1	20.0
Dr. Öğr. Üy.	11	44.0	1	20.0
TOPLAM	30	100	5	100

Tablo 7’ de ‘Bireysel Ses Eğitimi Dersi’ alanında lisansüstü çalışmaları yürüten akademisyenlerin unvanlarına göre dağılımları belirtilmiştir. Yüksek lisans tez çalışması yürüten öğretim üyelerinin Doçent (%40.00) ve Dr. Öğr. Üyesi (%44.00) unvanlarında daha çok yapıldığı, Profesör (%16.00) unvanındaki öğretim üyelerinin bu alanda yüksek lisans çalışmalarını diğer unvanlara oranla daha az yürüttüğü görülmektedir. Doktora çalışmalarında ise Profesörlerin (%60.00) diğer unvanlara göre daha fazla çalışmayı yürüttükleri görülmektedir.

3.9. “Bireysel Ses Eğitimi” Alanında Yapılmış Lisansüstü Tezlerinde Kullanılan Anahtar Kelimelere İlişkin Analiz

Bireysel ses eğitimi alanında yapılmış çalışmalar incelendiğinde çalışılan konuyla alakalı birçok anahtar kelime kullanıldığı tespit edilmiştir. 30 lisansüstü tezde 23 tezin ‘ses eğitimi’ anahtar kelimesini kullandığı görülmüştür. İkinci olarak da ‘Güzel Sanatlar Lisesi’ ardından ‘müzik eğitimi’ anahtar kelimeleri çoğunlukla kullanılmıştır.

Tablo 8. “Bireysel Ses Eğitimi” Alanında Yapılmış Lisansüstü Tezlerinde Kullanılan Anahtar Kelimelere İlişkin Dağılım

Kullanılan Anahtar Kelimelerin Dağılımı	f
Ses Eğitimi	23
Müzik Eğitimi	8
Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi	9
Ses	6
Motivasyon,	3
Bireysel Ses Eğitimi Öğretim Programı	3
Müzik Öğretmenliği	3
Mutasyon	3
Program Geliştirme	2
Antoloji	2
Performans Testi	2
Eğitim	2
Türk Halk Ezgileri	2
Repertuvar	2

Anahtar kelimesi analizinde 2 ve daha fazla tekrarlanan anahtar kelimelerine yer verilmiştir. Yapılan çalışmalarda aynı zamanda konularıyla yakından ilişkili olarak türk halk ezgileri, öğretmenlik uygulaması, doğru, güzel ve etkili konuşma, bireysel ses eğitimi dersi, bilgisayar destekli eğitim, ses sağlığı, toplu ses eğitimi, koro eğitimi, koro, güzel sanatlar fakültesi gibi anahtar kelimelerin her biri ayrı olarak tezlerde belirtilmiştir.

4. SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

‘Bireysel Ses Eğitimi Dersi’ Güzel Sanatlar Liselerinde ve Üniversitelerde müzik alanında verilen, kişinin sesini doğru bir teknikle, güzel bir şekilde kullanmasına yardımcı olan bir ders olarak görülmektedir. Bu alanda yapılacak lisansüstü çalışmalarla BSE dersini, öğrenci ve öğretmen açısından verimli hale getirebilmek mümkündür. Bu çalışmada, YÖK Ulusal Tez Veri tabanında BSE ile ilgili çalışmalar tespit edilmiş, belirlenen kriterler doğrultusunda incelenmiş ve yorumlanmıştır. Toplam 30 lisansüstü tezin 25’ i yüksek lisans tezi, 5 tanesinin ise doktora tezi olduğu belirlenmiştir. Bu alanda doktora tezlerinin yüksek lisans tez çalışmalarından daha az olmasının sebebi alanla ilgili yeteri kadar akademisyenin olmadığı, üniversitelerin doktora alım sayısının yüksek lisans öğrenci alım sayısına göre daha az olduğu düşünülmektedir.

‘Bireysel Ses Eğitimi Dersi’ alanındaki çalışmaları yapan araştırmacıların cinsiyet dağılımı incelendiğinde; yüksek lisans tez çalışmalarında % 68.0 oranında kadın araştırmacıların, % 32.0 oranında ise erkek araştırmacıların olduğu görülmektedir. Doktora tezlerinde ise yapılan araştırmalarının %100 oranında kadın araştırmacılarının yaptığı, bu alanda erkek araştırmacılarının doktora tezi yapmadıkları görülmektedir. Sonuç olarak bireysel ses eğitimi dersi alanında kadın araştırmacılarının erkek araştırmacılara oranla daha fazla olduğunu söylemek mümkündür.

Çalışmanın yıllara göre dağılımına bakıldığında; 2004-2019 yılları arasında en çok tezin (8 tez) 2019 yılında yapıldığı ve o yıla kadar sadece 2010 ve 2014 yıllarında tez çalışmalarında diğer yıllara göre bir artış yaşandığı görülmektedir. Doktora tez çalışmalarının 2008-2010-2014-2015 ve 2018 yıllarında 1’ er adet yapıldığı diğer yıllarda ise doktora tez çalışmalarının yapılmadığı tespit edilmiştir.

Çalışmada yer alan tezlerin 12’sinin (%48) Sosyal Bilimler Enstitüsüne, 12’ sinin (%48) Eğitim Bilimleri Enstitüsüne, 1 tanesini de (%4) Güzel Sanatlar Enstitüsünde tamamlandığı tespit edilmiştir. Tamamlanan yüksek lisans çalışmalarının en çok (f:5) Atatürk Üniversitesinde yapıldığı, 3 yüksek lisans tez çalışmasıyla da 2. Sırada Adıyaman Üniversitesinin olduğu görülmektedir.

Çalışmada yer alan 5 doktora tezinin Eğitim Bilimler Enstitüsünde tamamlandığı görülmektedir. Necmettin Erbakan Üniversitesi 3 doktora tezi ile ilk sırada yer alırken birer doktora çalışması Dokuz Eylül ve Gazi Üniversiteleri takip etmektedir. Geriye kalan diğer Üniversitelerde doktora düzeyinde çalışma tespit edilmemiştir.

Araştırmada incelenen 30 lisansüstü tez çalışmalarında 13 farklı konu alanı tespit edilmiştir. Bu alanda en çok ‘BSE Dersinde Karşılaşılan Sorunlar, Öğrencilerin Derse Tutumları ve Motivasyon Durumları’ başlığı altında toplanan çalışmalara yer verildiği görülmektedir. Bu konu alanını antoloji çalışması, halk müziğinde ve klasik türk musikisinde ses eğitim başlıklı konular takip etmektedir.

'Bireysel Ses Eğitimi Dersi' alanında lisansüstü çalışmaları yürüten akademisyenlerin unvanlarına göre dağılımlarına bakıldığında yüksek lisans alanında danışmanlık yapan öğretim üyelerinin Doçent (%40.0) ve Dr. Öğr. Üyesi (%44.0) unvanlarında daha çok yapıldığı, Profesör (%16.0) unvanındaki öğretim üyelerinin bu alanda yüksek lisans çalışmalarını diğer unvanlara oranla daha az yürüttüğü, Profesörlerin doktora tezlerinde (%60.0) çalışma yürüttükleri görülmektedir.

Tez yazım klavuzlarında çoğunlukla problem cümlesinin yazılmasıyla ilgili bir bölüm bulunmasına rağmen yapılan çalışmaların bazılarında problem cümlelerinin bulunmadığı görülmüştür.

Yapılan çalışmalarda daha çok yüksek lisans tezlerinin yapıldığı, bu alanda doktora tez çalışmalarının sayıca çok az olduğu görülmektedir. Türkiye' de bulunan üniversite sayısı, müzik alanında eğitim gören lisansüstü öğrenci sayısını göz önünde bulundurduğumuzda 'Bireysel ses eğitimi dersi' alanında 2004 yılından günümüze yeteri kadar çalışmanın yürütülmediği görülmektedir. Müzik alanının kapsamının geniş olması dolayısıyla bu sayının az olması muhtemel olsa da müzik eğitimi veren okullarda temel ders niteliği taşıyan bireysel ses eğitimi dersi ile ilgili daha çok çalışmaların yapılması gerekmektedir.

KAYNAKÇA

- Akan, N. A. (2020). Dijital Dönüşümün İletişim Alanındaki Araştırmalara Yansıması: Doktora Tezleri Üzerine Bibliyometrik Bir Analiz. *Social Sciences Studies Journal* , 2766-2777.
- Bırol, G. (2003). Müzik Öğretmeni Adaylarında Düzgün, Doğru ve Etkili Konuşma Yönünden Bireysel Ses Eğitimi Dersinin Önemi. *Cumhuriyetimizin 80. Yılında Müzik Sempozyumu* (s. 111-115). Malatya: Pegem.
- Demirel, Ö., & Kaya, Z. (2003). *Öğretmenlik Mesleğine Giriş*. Ankara: Pegem.
- Egüz, S. (1991). *Toplu Ses Eğitimi*. Ankara.
- Ekiz, D. (2017). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Anı.
- Erdem, A. R. (2005). *Etkili ve Verimli Eğitim*. Ankara : Anı Yayıncılık.
- F. Bayraktar, M. S. (2019). *Bireysel Ses Eğitimi 10. Sınıf*. Ankara: MEB.
- Kaptanoğlu, E., & Çanakçı, P. (2015). Türkiye' de Vokal Müzikte Piyano Eşlik Alanında Yapılmış, Yüksek Lisans, Doktora ve Sanatta Yeterlik Tezleri . *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi* , 198-206.
- Karkın, A. M. (2011). Müzik Bilimleri Alanında Yapılan Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi. *İnönü Üni. Sanat ve Tasarım Dergisi* , 143-149.
- Laçın, G. (2019). TRT Türk Halk Müziği Çocuk Korolarına Yönelik Öğretim Programı Önerisi. *Yüksek Lisans Tezi* . Kayseri: Erciyes Üni. Güzel Sanatlar Enstitüsü Müzik Anasanat Dalı.
- MEB. (2018). *Güzel Sanatlar Lisesi Batı Müziği Koro Eğitimi* . Ankara: MEB.
- MEB. (2016). *Güzel Sanatlar Lisesi Bireysel Ses Eğitimi Dersi Öğretim Programı*. Ankara: MEB.
- Nart, Y. D. (2007). 2000-2016 Yılları Arasında Türkiye' de Yazılmış "Ses Eğitimi" Konulu Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi. *Journal Of Research in Education and Teaching* , 231-243.
- Sabar, G. (2008). *Sesimiz Eğitimi ve Korunması*. İstanbul: Pan.
- Şimşek, H., & Yıldırım, A. (2013). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Töreyin, A. M. (2008). *Ses Eğitimi Temel Kavramlar, İlkeler, Yöntemler*. Ankara: Sözkese Matbaacılık.
- Töreyin, A. M. (1998). Türkiye Türkçesi Dilbilgisi Yapısının Şan Eğitimi Amaç, İlke ve Yöntemleri Açısından İncelenmesi . *Doktora Tezi* . Ankara.
- Uçan, A. (2001). İnsan, Müzik ve Koro Eğitiminin Temelleri. I. *Ulusal Ankara Sempozyumu ve Yönetim Sempozyumu, Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi*. Ankara: Rekmay Ltd. Şti.
- Uluçay, T. (2012). Müzik Eğitiminin Ortaöğretim Öğrencilerini Şiddet Eğilimlerine Etkisi. *Doktora Tezi* . İnönü Üni. Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı .